TARİH Sınıf-10

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU OSMANLI'NIN KILICI: YENİÇERİLER

DEVLETLEŞME SÜRECİNDE SAVAŞÇILAR VE ASKERLER

Osmanlı'nın Kılıcı: Yeniçeriler

Osmanlı ordusu, teşkilatı ve disiplini ile dünyanın sayılı ordularından birisiydi. Bu ordu içerisinde önemli bir güç olan Kapıkulu askerlerinin de etkisiyle Osmanlı Devleti kısa bir zamanda sınırlarını Viyana önlerinden, Arabistan ve Mısır çöllerine kadar genişletti. Bu fetihlerde Kapıkulu ordusu, hükümdarların en büyük dayanaklarındandı. Osmanlı Devleti'nin düzenli ve maaşlı ordusu olan Kapıkulu Ocağının piyadelerine "Yeniçeri", süvarilerine ise "Kapıkulu Sipahisi" denilirdi. Kapıkulu ordusunun içerisinde farklı askerî sınıflar da vardı. Kapıkulu ordusu içerisinde önemli bir unsur olan yeniçeriler, ilk kez I. Murad Devri'nde bin kişilik bir birlik olarak kuruldu.

Yeniçeri Ocağı mensuplarının sayısı, Yıldırım Bayezid Devri'nde bir miktar arttı. II. Murad Devri'nde 3-4 bin civarında olan yeniçeri sayısı, Fatih Sultan Mehmet devrinde 8-12 bin kişilik bir askerî kuvvet hâline geldi. Kanuni Sultan Süleyman Devri'nde sayıları 12-14 bin kişi arasında değişen yeniçeriler, XVI. yüzyılın sonlarına doğru 40 bin kişilik bir ordu hâline dönüştü.

KAPIKULU ORDUSU

KAPIKULU PİYADELERİ	KAPIKULU SUVARİLERİ
• Acemi Ocağı • Yeniçeriler • Cebeciler • Top arabacıları • Lağımcılar • Bostancılar	• Sipahiler • Silahtar • Sağ ve sol ulufeciler • Sağ ve sol garipler

Yeniçeri Ocağı ile birlikte Osmanlı Devleti'nde profesyonel askerlik başladı. Böylece Osmanlılar, askerî teşkilatlanma ve güç bakımından diğer Türk Devletleri ile dönemin Avrupa devletlerinden farklı bir özellik gösterdi. Ocağın ve ocak sisteminin iyi işlediği devirlerde çok sıkı bir eğitimden geçirilen yeniçeriler, dönemlerinin savaş aletlerini en iyi kullanacak şekilde yetiştirildi. Yeniçeriler ok, yay, kılıç, balta, gürz ve benzeri silahları kullanmada son derece ustaydı. Ocakta, çeşitli savaş aletlerinin kullanımını öğretmek üzere bir talimhane bulunurdu. Burada kılıç kullanma, kabza tutma, ok atma ve benzeri bilgiler talim edilirdi. XV. yüzyılın ortalarından itibaren bu silahlara tüfek de eklendi. Yeniçerilerin eğitimlerinde askerî talimler kadar disiplinli yetişmeleri de önemliydi. Onların açlığa, susuzluğa tahammül edebilmeleri amacıyla talimler yaptırılırdı.

Osmanlı Devleti, Avrupalılar tarafından XVIII. yüzyıla kadar en büyük askerî güç olarak görülmüştür. Özellikle o dönemde İstanbul'a gönderilen elçiler, elçilik heyetlerindeki görevliler ve tüccarlar yazdıkları seyahatnamelerde Osmanlı ordusunun Avrupa'da nasıl algılandığını anlatmıştır. Bu eserlerde disiplin ve itaat, Osmanlı ordusuyla eş anlamlı olarak kullanılmıştır.

SORULAR

1.) Osmanlı ordusunun iki önemli kolundan biri olan Kapıkulu Askerleri; Piyadeler ve Süvariler olmak üzere ikiye ayrılmaktaydı. Kuruluş devrinde Kapıkulu Piyadeleri; Acemi Ocağı, Yeniçeriler, Cebeciler, Topçulardan oluşmaktayken yükselme devrinde bu birliklere, Top Arabacıları, Lağımcılar, Humbaracılar ve Bostancılar katılmıştı. Kapıkulu Süvarilerinde ise kuruluş döneminde Silahtarlar ve Sipahiler varken, yükselme döneminde Sağ ve Sol Ulufeciler ile Sağ ve Sol Garipler ilave edilmiştir.

Bu bilgilere göre;

I. Devletin büyümesiyle birlikte yeni askerî birlikler kurulmuştur.

II. Sağ ve Sol Ulufeciler savaş sırasında sancakları korumuşlardır.

III. Osmanlı'nın ilk dönemlerinde düzenli bir ordusu yoktur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve II D) I ve III
E) I, II ve III **Cevap: A**

2.) I. Pençik ve devşirme uygulamaları ile oluşturulmaları,

II. Üç ayda bir ulufe almaları,

III. Piyade ve süvari birliklerinden oluşmaları

Yukarıdakilerden hangileri kapıkulu askerlerinin özelliklerinden biridir?

A) Yalnız I B) Yalnız II
C) Yalnız III D) II ve III
E) I, II ve III **Cevap: E**

3.) Osmanlı Devleti'nde "Kapıkulu Askerleri" olarak adlandırılan askerî birliğin özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi bulunmaz?

A)Merkez ordusu olma

B) İstanbul'un güvenliğini sağlama

C) Giderleri için tımar topraklarından faydalanma

D) Hanedan ailesinin otoritesini kuvvetlendirme

E) İnsan kaynağı olarak gayrimüslim kökenli kişilerden faydalanma **Cevap: C**